

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évkönyvre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautó 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Salzburgból.

Salzburg, sept. 7. Jól értesült oldalról azt állítják, hogy a császárok előbbi gasteini értekezésének, és a Salzburgban való újabb találkozások eredményeül Ausztriának békekezélekből a német birodalomhoz való csatlakozásának nyílt tanúsítványa tekinthető, a nélkül, hogy valamely szerződés, vagy bármely megállapodás létesült volna köztük.

Az Ausztria és Németország közötti baráti viszonyok eme tanúsítványának következményeül pedig annak szükségessége felelt egyetértés tekinthető, hogy jövőben bármely felmerülő politikai kérdések közösen lesznek megbírálandók.

Továbbá az „Internationale“ viszonyai is az államférfiak beszélgetései körében — nemcsak a netalán szükségessé váló védelem tekintetéből, hanem a társadalmi kérdések megoldása szempontjából elfogadandó állásra vonatkozólag is szóba hoztak.

A „Wiener Abp.“ jelenti Salzburgból, hogy a tegnapi udvari ebéd 9 óráig tartott; erre egy órai társalgás következett Bismarck még azon túl is Beust lakosztályában időzött. Az eddigi rendelkezések szerint Vilmos császár holnap reggel 7 órakor utazik el; erre király Ö Felsége Ischelbe megy. Beust grófné is jelen van Salzburgban.

Salzburg, sept. 7. A nép ő felségét, különösen pedig Beustot hangos éljenzéssel, rivatokkal és kendőbogatással fogadta tegnap, midőn a „Károly“ szállodából hazatértek s roppant néptömeg kísérte a hintókat egész a várig. A tegnapi udvari ebéd után Beust és Bismarck késő féljéig értekeztek. — Ö felsége ma délelőtt meglátogatta Vilmos császárt; a miniszterek szótlen mindnyájan bejelentették magukat, valamint Bismarck is ő felségénél. Később hihetőleg viszontlátogatás fog történni. Délután fél ötkor második udvari ebéd, azután theasztély Lajos-Viktor főhercegnél Kleheimban. Éjjel ki-kocsizás a hegyes-csokos kilátásának megszemlélésére. Holnap reggel 7 órakor Vilmos császár Münchenbe, ő felsége és Andrássy Ischelbe utaznak, hol ez utóbbi két napig marad. Bismarck és Beust nevével együtt Reichenhallba mennak. A tegnapi értekezleten kívül további összejövetel nem történt. — Az itteni összejövetel általában semmi politikai színezettel nem bír s nem volt más, mint a kölcsön-baráti érzelmek kiserelése, a mi mint elképzelhető bőségesen meg is történt. A szerződésekről vagy megállapodásokról szóló mindenféle hírek koholmányok.

Salzburg, sept. 6. Ö Felsége ma délután három órakor fogadta Andrást a várpalotában; ő, valamint Beust és Hoffmann is hivatalosak a mai udvari ebédre. — Ö felsége holnap szemlét tart a történelmi nevezetességű Walser mezőn a helybeli őrségi csapatok fölött.

Salzburg, sept. 7. Bismarck tegnap, közvetlenül megérkezése után meglátogatta Hohenwarth és Andrássy minisztereket, kik ma visszaadták a látogatást. Ma délután 4 óra 30 perczkor nagy udvari ebéd, innen elutazás Kleheimba, a magaslatok kilátásának megtekintése végett, később thea-estély a császárnál.

Salzburg, sept. 6. A hivatalos lap üdvözlő a császárt megérkezése alkalmából; constatalja a népnek örömét, hogy a kedvelt uralkodót ismét láthatja, — és ezeket mondja: Ha valami képes fokozni ezen örömet, ugy ez azon alkalom lenne, mely uralkodónkat közénk vezérle; mind a mellett városunknak adatolt a szerencse, tanuja lenni a szívélyes üdvözlésnek, mely a rokoni kötelek által bensőleg összekötött két uralkodó között kicseréltetett, — oly üdvözlés, melyben a közvélemény teljes joggal a barátságos szomszédi jó viszonyok és szerencsétlítő egyetértés látható kifejezéséig ismeri fel, — zavartalanul bármely utógondolattól, menten minden mellékezelőktől ezen egyetértés nemcsak egyedül Ausztria-Magyarország és a hatalmasan megfodott német birodalom, hanem az összes Európa békéjére nézve is természetes és megbízható kezesség gyanánt tekinthető.

Lapszemle.

A „Pesti Napló“ rendkívüli jelenségnek mondván a salzburgi fedelmi találkozást, midőn a két országfi minisztereivel s egész diplomatai apparátusával jelenik meg valamely megbeszélte dolog végleges megállapítására, azt a titkos szövetség jellegével épen nem bírónak, és olyannak találja, mely birodalmunkra nézve hosszú időre kiható lehet, s egyuttal fényes bizonyosága annak, hogy a dualisztikus rendszer hazánkban a küldölgökbe való befolyását biztosítja, mert ott van miniszterelnökünk, kinek a francia-porosz háboru alatt követett politikája előzményeül tűnik fel a most szentesítendő barátságos viszonyunknak a német császársággal. E barátságos viszony megkötésének, eltekintve minden — nagyobb részt önkényes — kombinációtól a német császárságnak egy eshető francia háboru elleni biztosítása által nem lehet más alapja, mint a béke fenntartása, hogy pedig e kérdésnél Oroszország sem volt számításon kívül hagyható, az magától értődik, a nélkül, hogy ez irányban ellenséges megállapodás jött volna létre.

A „Reform“ csak béke-provisorium lehetőségét

látja a salzburgi találkozás eredményében, noha Olaszország hozzájárulása, a francia beavatkozástól félelemben igen természetes, de Oroszországtól s különösen a hódítási képességgel bíró államoké egyáltalán a körülmények és érdekek minősége által szabályoztatik, azért — bár e provisorialis békét is jobbnak tartja a semminél — óvatosságot tanácsol államférfiainknak.

Második cikkében a közoktatási reformról írtakat folytatja s tételül a történelem algymsiumaiban szolgál. Előbb a történelem tanításának hasznát festi, azután a módszerre tér át. Az első évben legjobb lenne a bibliát venni föl alapul, azután India, Assyria, Babylon, Egyiptom s a régi Persia történetét csak fővonásaiban. Második évben Görögország története tanulandó. Itt azután hosszan kitér a latin és görög nyelv előadásának történetére hazai iskoláinkban.

A „P. Lloyd“ a lajhántuli állapotokról értekezve, felemlíti, hogy egy, a cseh körökkel benső összeköttetésben álló federalista lap nyilatkozata szerint, a Gácsországra vonatkozó kormány-előterjesztvénynek a többi koronaországokra kiterjesztése képezne Hohenwarth gr. eugedményeinek netovábbját. Czikke folyamában idézi ezen előterjesztvény tartalmát, mely a közös ügyekre vonatkozó határozatokat érintetlenül hagyva, a többi közt a népiskolákban és gymnasiumokban követendő tanrend-szer meghatározását, valamint az egyetemek feletti törvényhozást a tartományi gyűlésekre ruhazza. A „Lloyd“ nem osztja a Hohenwarth-féle közölönyek nézetében, hogy e program a reichsrath hatalmát és jelentőségét lényegesen nem esonkítaná. Födolog azonban, ugymond, hogy a kormány végre közzététgye programját s a pártoknak valami kézzelfogható nyujtson, mifelelt vitakozni lehet, mert csak ugy remélhetni, hogy a pártok folyvást növekedő elkeseredése elenyészik s a politikai életben ismét nyugalom és higgadt megfontolás foglalt helyet.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Flórencz. Az olasz erődítési bizottság tervét elkészíté, egyik 300, másik 140 millió lírat számít fel.

Konstantinápoly. Ali basa nagyvezér meghalt.

Salzburg. Bismarck — állítólag — az osztrák-német császárnál kijelentette, hogy a Beust által jelenleg követett külügyi politika, melyet a delegatiók is helyeseltek, a jelen politikai viszonyoknak egyedül megfelelő. Beust gróf azon egyetlen egyén, ki iránt Németország feltétlen és teljes bizalommal viseltetik, ő adja a legjobb kezességet a jelzett politika keresztülvitelét illetőleg, mely politika Európa békéjét biztosítja. A Gasteinban megbeszélte ügyeken kívül egyebekben esetről esetre fog a két nagy hatalom értekezni.

A magyar királyi belügyminiszter 22,277. szám alatt kiadott

Körrendelete

valamennyi törvényhatóságához.

Marosazék főkirálybírájának jelentése szerint Ernyén folyó évi aug. 29-én egy halálos kimenetelű choleraeset merült fel.

Liptómege közönségének jelentése szerint pedig e megye területén három choleraeset fordult elő, s állapított meg hatóságilag. — Folyó évi szeptember 1-én eset továbbá az ó-budai téglavetőből egy budai napszámosszonyt hoztak két gyermekével együtt, kiken a romlott füstől hus élvezete után már több nap óta hányzékélesi tünetek mutatkoztak, melyek folytán az egyik (14 éves) gyermek már haldokló állapotban a budai kórházba hozatván, ott másnap reggel meg is halt; az aya és a másik gyermek azonban már minden veszélyen túl van.

A megalt egyénen a szabályszerű bizottság előtt, melyhez a belügyminiszterium részéről is egy szakértő küldetett ki, teljesített boncolás alapján megállapított, hogy a szóban levő, é. n. nem cholera-, hanem heveny gyomor- és bélbőlytán halt el.

Végül folyó évi sept. 2-án ugyanezen közokrházba egy olasz honi munkás hozatott be szintén hányzékélesi körülményekkel, ki a zonban akkor, midőn a fentebbi bizottság ott működött, a gyógyeljárás folytán már javulásnak indult.

Erről a törvényhatóságot azon felhívással értesitem, hogy a f. évi aug. 23-án 20,583. sz. a. kelt körrendeletben felsorolt intézkedések a lehető legnagyobb eréllyel és szigorral fogantatosítandók; a szükség esetére járvány bizottságok alakítandók, melyeknek figyelmé addig is, míg a kiltatásba helyezett népszéri utasítás, mely legközelebb elkészül, mihez tartás végett ki fog adni, még követk ezökre irányoztassék; és pedig:

- 1) A ragály-anyag megsemmisítését célzó fertőtlenítésre, és tisztálégről való gondoskodásra.
- 2) A lakosság figyelemztetésére, hogy megkülé-

sektől, átázásoktól óvakodjék, étrendi áthágásokat és tisztátalan ivó-vizet gondosan kerüljön; a kórnak első jeleinél orvosi segélyről azonnal gondoskodjék; ugynevezett házi- s titkos szerekől pedig őrizkedjék.

3) Továbbá gondoskodás történjék oly betegeknek gyógyintézetbe való elhelyezéséről, kiknek házi berendezésük a gyógyításhoz megkivántató szerek és kellékek megszerzését nem engedik; megjegyeztetvén azonban, hogy cholera betegségben, vagy ehez hasonló körülményekkel járó bajban szenvedőket kórházakban a többi betegek közé elhelyezni nem szabad, hanem azok teljesen elkülönítendők, és lehetőleg egészen külön épületben, mindenestre pedig külön szobákban elhelyezendők.

4) A hulláknek oly házból, hol azok orvosrendőri tekintetből eltemetetésükig nem hagyhatók, gyors eltávolítása céljából, lehetőleg a város vagy helységnek alsó végén hullaházak kijelölendők.

5) Vegül nagyobb városok vagy helységek járvány kerületekre felosztandók, melyekben az intézkedések pontos fogantatosítása hatósági biztosok, avagy ajárványbizottság által szigorúan ellenőriztessék.

Budán, 1871. évi szeptember hó 4-én.

Törvényhatósági szabályrendelet,

az udvarhelyszéki tisztikar, a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet létszámáról, hatásköréről, a munka elosztásáról, a fizetések mennyiségéről és a napidíjak fokozatáról.

(Vége.)

V. Fejezet. Általános határozatok. 124. §. Oly hatósági határozatoknál, a melyek által valamely összeg fizetése vagy valaminek teljesítése iratik elő, a zárhatárnap a meddig és a hátrány, a mely alatt a teljesítésnek eszközöltetnie kell, a kiadványban mindig világosan kifejezendő. Hasonló eljárás követendő azon ügyeknél is, a melyekben hozandó határozatok ellen felfolyamodásoknak lehet helye. A mennyiben ide vonatkozólag a törvények és szabályrendeletek határozott utasításokat nem tartalmaznának, a fizetés vagy a teljesítés és felfolyamodásra szükségelt határidő a körülményekrei tekintettel a határozat hozatalra jogosított közigazgatási tisztviselő által állapittatik meg. A felfolyamodhatási idő azonban 15 napnál rövidebb és 30 napnál hosszabb nem lehet.

125. §. A tisztviselői segédék, kezelők és szolgák hivatalba lépésük előtt az 1870. évi XLII. t.-cz. 71. §-ában előirt minta szerint esküt tesznek le.

126. §. A fizetések minden egyes tisztviselő, segéd, kezelő és szolgaszemély részére az eskütel napjától folyósittatnak, s a házi pénztári hivatal által egyenlő részletekben havonként előre fizetnek ki; ellenben a díjnak napi díjainak kifizetése az alkirálybíró által látta-mozott nyugtára utólagosan eszközöltetik.

127. §. Az alkirálybíró napidíj és fuvarilletmény csak is a törvényhatóság területén kívül tett hivatalos utazások eseteiben illeti. Ellenben magánkérések folytán magánügyekben tett utazásokért a rendes napidíj és fuvarilletményt a törvényhatóság területén is követelheti.

128. §. A főjegyző, aljegyzők, tisztügyész, pénztárnok, ellenőr, számvevő, levéltárnok, igtató, irodatiszt, iruokok, szolgák és lovaslegények minden a törvényhatósági bizottság vagy az alkirálybíró utasítása folytán bárhol tett utazásaikról a megállapított napidíj és fuvarilletményt számíthatják fel. Ellenben a főorvos, mérnök, erdősz és szülésznő csak magán kérések következtében magánügyekben tett utazások esetében tarthatnak igényt a napidíj és fuvarilletmény felszámításához. Az árvaszéki személyzet által teendő hivatalos és magánutazásokról az árvaszéki szervezettől szóló szabályrendelet és az ide vonatkozó rendszabályok intézkednek.

129. §. A járási dullókat napidíj és fuvarilletmény felszámítására iránti jog csak a járásuk és a törvényhatóság területén kívül teljesített hivatalos utazások és a magánosok kérése folytán magánügyekben tett utazások eseteiben illeti meg.

130. §. Az orvosok és járási állatorvosok hivatalos rendelkezés folytán tett utazásokért napidíj és fuvarilletményt nem számíthatnak fel.

131. §. A dullói iruokokat a mennyiben a dullók megbízásából és felelősségére kiküldetéseket végeznek a 129. §-ban a dullókat illetőleg kifejezett korlátozással napidíj és fuvarilletmény illeti, ellenben a dullói lovaslegények napidíjaikat csak oly esetekben számíthatják fel, a melyeknél a tett utazásokra valamely a járási dullóknak alárendelt közeg mulasztása vagy hibája szolgált indokul.

132. §. A főorvos, orvosok, állatorvosok, erdősz és szülésznő azon hivatalos utasításaik alkalmával, a melyeket a jelen szabályrendelet, vagy az alkirálybíró utasítása folytán végeznek, a közmunkaerőből természetben kiszolgáltatandó fuvarral láttnak el.

133. §. A magánügyekben hivatalos rendelkezések folytán teljesített utazásoknál a napidíj és fuvarilletmény azon fél által előlegeztetik, a melyik a kiszállást kérte; annak végleges kifizetését illetőleg azonban az ügygyel kapcsolatban az eljáró tisztviselő határozatát hoz s azt a felelőket felfolyamodhatási jogfenntartásával kiadványozza.

134. §. A tisztviselők, segédék, kezelők és szolgák

Hirdetési díj: 8t hasábos garmond sorert 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haenstein és Vogeleinél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajsnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyilttéri cizkkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez cizmendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

által teljesített hivatalos és magán utazásokról minden hó végén a fennálló gyakorlat szerint uti-napló szerkesztetik, s felülvizsgálat végett az alkirálybíróhoz beküldetik.

Sz.-Udvarhelyt, 1871, július.

Tibád Antal, a II. osztály jegyzője.

A politikai helyzet Franciaországban.

„A vita el van döntve s mindamellott elégedetlenség tapasztalható minden oldalról s az egyetlen kedvező eredmény abban mutatkozik, hogy leesett az emberek arcáról a láva s az alakoskodás ezután lehetetlen — írja a „D. News“ f. hó 2-ról. Ha a pártok tusába mélyednek is, nyíltan s bizonyos meghatározott tárggyért kell harcolniok, ha pedig megegyeznek egymással, nem kell tartaniok félreértéstől.

Meg kell itt jegyeznünk, hogy a zavargások és harcra ingerlések a nemzetgyűlés kisebbségétől, a baloldaltól, e nyakas republikánusoktól indultak ki. Ezek mérsékeltbb uton ugyanazon bizalmatlansági játékok játszá, melyet Rochefort és barátai kezdettek mult februárban és a mely oly végzeteljesen végződött reájok nézve a communeban. Rochefort és barátai reménytelen kisebbségben látták magokat s így lemondottak, ruralis gyűlekezeten kiáltván az assembléet s annak rögtöni feloszlását követelvén, a midőn fellázdattak ellene a communeban.

A baloldal — pillanatra a commune sorsa által megfélemlítve — mai nap is ezen taktikát követi, csak-hogy most törvényes uton és mérsékeltbb hangon. A nemzetgyűlés többsége erős rokonszenvet árul el a monarchia helyreállításá iránt. A kisebbség a köztársaság pártján áll s azon erős támponttal bír, hogy egyelőre a kormány alapja és czime köztársasági.

A többség nem akarja megzavarni a köztársasági alakot és elnevezéseket, mivel ez Thiers helyből kimozdítását vonná maga után, kinek állása, a mint az egyensúlyt a pártok között fenntartja, sokkal szilárdabb, sem-hogy könnyen lehetne helyettesíteni. Ebben kedvező alkalmat látván magára nézve a kisebbséget képező baloldal megtámadja Rivet indítványát, melynek tárgya nem volt pedig más, mint még inkább kifejtetni a köztársasági alakot, a midőn Thiers köztársasági elnöki címmel ruházza fel oly minisztereket adván mellé, kik a nemzetgyűlésnek felelősek. Ez eljárás ügyesen volt szöve, azonban legkevésbé sem volt politikus.

Az államfő helyzete a végrehajtó hatalom feje cím alatt mindenestre csak ideiglenes volt, most állandósított ugyan, de kivételes alakban, a mennyiben a köztársaság elnöke közvetlenül s miniszterei közbenjárása nélkül felelős a nemzetgyűlésnek.

A republikánusok mindenestre nyertek volna egy lépést előre, ha Thiers a szőros értelmében köztársasági elnökül választott volna meg s mint elnökhöz illik, a nemzetgyűlésnek felelős miniszterek állottak volna alatta. Különösen hibát követett el a baloldal, a midőn elismerni látszott a nemzetgyűlés alkotmányozó hatalmát, mert ez alkalmat a jobboldal felhasználván, csakugyan alkotmányozó hatalmat követelt a nemzetgyűlés számára s azon volt, hogy a dolgok jelen állása határozottan ideiglenes állapot gyanánt fogadtassék el.

A nemzetgyűlés nagy szótöbbséggel szavazta meg a törvényt, s a szélső republikánusok misem nyertek, sőt indítványuk által sokat is veszítettek, mit látván, köpenyt fordítottak s kijelentették, hogy a nemzetgyűlésnek volna ugyan joga alkotmányozó hatalommal élni, de mivel e hatalmát eddigelé nem gyakorolta, e jogát végkép elvesztette, miért is ujabbán a nemzetgyűlés feloszlását követelik.

E szerint mindenféle agitatio a baloldaltól származik, mely tudja, hogy reá nézve most van az alkalom vagy soha. És mi tulajdonképen nem is róhatjuk meg e párt tagjait, mivel mindenestre jogukban vannak, s nagyon természetes, hogy valósitani kívánják köztársasági álmaikat.

Ez agitatio mindamellott is a legszerencsétlenebbek; izgatottságban tartják az országot s gátolják a nemzetgyűlést a gyakorlati intézkedések megvitatásában. A nemzetgyűlés szünidőkre szándékozik szétoszlani, midőn dolgát félig sem végezte még be.

E közben elhatározottat, a mennyiben a bizottsági jelentés után elhatározásról lehet szó, hogy a nemzetgyűlés és a kormány székhelye továbbra is Versaillesben marad. A jelentés, mely eme határozatot magában foglalja, figyelemreméltó okmány, miután ugyanis kiemeli, hogy mig a kormány végrehajtó és törvényhozó osztályainak központja Páris lesz, a párisiak, egy szabad alkotmány alatt, többé kevésbé örökösön nyugtalankodni fognak — felsorolja 1) hogy Páris Franciaország, sőt Európa fővárosává a monarchikus idöszak alatt lett, midőn a kormány St Germainben avagy Versaillesben székelte; ekkor emelkedtek a különböző intézetek és emléképületek, az akadémiák, a növénykert, a nemzeti könyvtár, az observatorium, a Panthéon, a konservatorium, a gobelius, a rokkantak palotája, a színházak, a boulevardok, 2) Páris a vasutak és táviradk központja levén, iskoláival, tudományos társulataival, színházaival, mű-

vésztelével és tözsdéjével nem vesztheti el fővárosi jellegét, 3) mióta Páris az ország elsőrangú erőde, sőt Metz elvesztésével az ország védbástyája, kívánatos, hogy a kormány ne benne telepedjék meg, 4) a végleges letelepedés Versaillesban távolról sem fog annyiba kerülni, mint vélik, s legfeljebb tízezer frankra számítható.

Mit művelnek a németek Franciaországban.

Akaratlanul is ismételve vissza kell térnünk a porosz megszállás szomorú tárgyára, írja a „Siècle“ f. hó 2-áról. — Míg a nemzetgyűlés meddő vitákkal vesztegeti idejét a helyett, hogy legalább tűrhető provisoriumot nyújtana számunkra, az ellenség korlátlan ur gyanánt lép fel mindenütt, hol azt a körülmények megengedik.

Különösen pedig épen Páris körül érezeti megszállásának egész súlyát. A régi csapatok helyett, melyeknek egy része visszatért hazájába, unjonez katonaság jött, kiket tisztjeik mindenfelé nagy zajjal gyakorolnak, nehogy valamikép elfeledjük jelenlétüket. A lakosság, hogy minden szerencsétlenségnek elejét vegye, igyekszik eleget tenni az ellenség minden követelésének, de minő türelemmel kell e mellett bírniok! A főnökök rendszeren azt szokták felelni a panaszkodóknak: Mi itthon vagyunk!

Valóban, míg mi nem vagyunk képesek szert tenni oly kormányra sem, a mely legalább néhány évi tartósságot ígérne, az idegen katonák tökéletesen úgy telepsznek le közöttünk, mintha éppen otthon volnának.

A tisztiek minden községről, a melyben letelepesznek, a lepekeletyebb részletekig menő terveket készíttik, melyeken a házak külön-külön fel vannak tüntetve. Sőt tekintélyesebb vidéki egyénektől hallottuk, miszerint a községi lakosok vagyoni és társadalmi állását is egyenként pontosan feljegyzik.

Szerfölött ingerlékenyek levén, hiányosan ismerve a francia nyelvet, mindamellet pedig azt hívné, hogy azt tökéletesen értik: a legtermészetesebb kifejezéseket sértés gyanánt veszik, miből aztán számtalan s gyakorta véres összeütközés keletkezik.

Különben a német megszállás szomorú ténye s azon elkeseredés, melylyel az a kedélyeket eltölti, a legsajnosabb benyomást tette volna nem ugyan képviselőinkre, a kik egészen más dolgokkal vannak elfoglalva, de igenis a diplomatai testület tegjaira, kik mindennek fölött attól látszanak félni, hogy újabb conflictus talál kitörni. Halljuk hogy tettek is ez irányban lépéseket, sőt némely lapok külföldi levelezői egyes részleteket is beszélnek e dolgokról. Azt is mondják, hogy Rómusat és Armin nem csupán Elsass és Lotharinga ügyeinek rendezésével foglalkoznak, de a megszállást is tanácskozással tárgyavá tették.

Azonban nem szükség nagy politikusokak lennünk hozzá, hogy megértsük, miszerint sem a külhatalmak, sem a francia kormány fellépései nem vezetnek

e téren kedvező eredményre mindaddig, míg helyzetünk a jelenlegi marad.

Egy teljes hitelt érdemlő információ után tudjuk, miszerint Bismarck egy vele eme tárgyról beszélő diplomata előtt oda nyilatkozott, hogy Franciaország megszállását magának az európai kérdésnek és az általános bekenek érdekében is fen kellett tartani, sőt hogy számtalan krisisnek lehetett volna elejét venni, ha eme megszállás még nagyobb mérvben alkalmaztatott volna.

E részletekről könnyen meg lehet ítélnünk a helyzetet. A cselszövénnyek iránti szenvedélynek kellene elvakítania az embert, hogy higgye, miszerint a némettel rendben van minden s hogy e szerint minden félelem nélkül engedhetjük át magunkat a pártközdelemnek. A legelső és legfontosabb dolog reánk nézve, megmutatni Európának, hogy visszatértek végre nálunk a bölcsesség napjai s bekén akarunk maradni néhány esztendőn át oly kormány alatt, mely általános többségre támaszkodik az országban és a mely léteket magából a szükségességből meríti. A két milliárd kölcsön felvétele alkalmával egy ízben már csodásan lépett fel Franciaország Európa előtt; a midőn azt látszott mutatni, hogy benne mindenki fel fogja a helyzetet. S minő fellángolás követte azt egész Európában. Azt hitte a világ, miszerint Franciaország mindjárt másnap fel fog emelkedni; mi meg is történt ama hallatlan pénzügyi diadal után, ha a pártok megértik kötelességüket.

Miután Thiers kormányának volt elég tekintélye, hogy a legnehézebb rokonszenvet s a legnehezebb felkelést t. i. a tökélet részünkre megszerezze: lehetetlen volt mindnyájunknak meg nem győződünk, hogy ez oldalról nagy erővel bírnak. A külföld jobban tudja gyakorlati ügyeinket mint mi magunk; lelkesülése a kölcsön iránt felvilágosított bennünket amidőn kijelölte a követendő utat.

Azt fogják talán mondani olvasóink, írja az említett lap, hogy gyakorta visszatérünk a megszállás kérdésére. Mi erre azt feleljük: ez nekünk szent kötelességünk. Bismarckot soha le nem ráznatjuk nyakunkról, ha nem ragaszkodunk szorosán a jelen kormányhoz, melyet e pillanatban megváltoztatni reánk nézve a legveszélyesebb lenne.

UJDONSÁGOK.

— **Andrássy miniszterelnök** magyar diszöltönyben jelent meg Salzburgban s midőn a Schiff vendéglő ablakából látta, hogy hg. Bismarck hozzá jön, eleje ment, mire a léposóztól a legszívélyesebben összeölelkeztek. Bismarck hg. e napon 10—20 percig volt gr. Andrássyval.

— **A felvételi vizsgák** a kolozsvári állami tanítóképzőben f. sept. hó 20—33 napjain tartanak, oly módon, hogy 20-án délelőtt 8 órakor az írásbeli vizsga tételik le a vizsgát álló összes növendékek által. A szóbeli vizsgák az akkor megállítandó sorrend szerint sept. 21, 22. és 23. napjain tartanak reggeli 8 órakor

kezddőleg. Miről az illetők ezennel azon megjegyzéssel értesítettek, hogy a 60 folyamodó közül azok, kik a 14 évet már betöltötték, vagy a vizsga napjáig betöltendik, mindnyájan feljogosítottak a vizsga letételére. Vizsgát állani akarók sept. 19-én esti 6 óráig jelentsek magokat az intézetben (külmagyarutca B. Radákó féle ház) igazgatónó Teszári Ida kisasszonynál. Kovács Antal, az ig. tanács jegyzője.

— **Méháypári tanár** péntek esti bűvész-estélye nagy élvezetet nyújtott a válogatott közönségnek, mely ez alkalomból zsufoltan megtöltte a redout-termet. A bűvész mutatványai nemcsak meglepők, de oly elegantiával és kedvességgel vannak előadva, hogy csaknem egész este vidor hangulatban tarták a közönséget. A delejes szép mutatvány kissé hosszas volt s a közönség nagy részét kifárasztá. Annál több élvezet szerzett a tanár ur saját kezi mutatványaival, melyeket többnyire a közönség közöcselte végzett, csak egy szedvén mindenki bajuszából, szakálából a tallérokat. Legnagyobb tetszést aratott azzal, midőn két piciny papír-részecskéből tömérdek nagy és kis papír-lobogót rázott ki; meglepő szép volt az is, hogyan varázslott elő egy üvegéből többféle színű szalagokat s e mellett mindenféle italt kínált belőle; a tojásokkal való changirozás is szép, de az előkészületek kissé pöröszöltek; a bűvészi tárcza is meglepő, kivált midőn az előbb delejezeit nő is onnan emelkedik ki. A tanár ur mutatványait csakugyan érdemes megnézni, szakmájának egyik legkitünőbbjét találjuk fel benne.

— **A m.-vásárhelyi róm. kath. gymnasiumban** az 1870/71. tanév folytán 4 egyházi és 5 világi tanár adott elő. Volt összesen 132 tanuló, ezek közt 73 magyar, 58 román, 1 cseh. A gymnasium könyvtára ez évben 32 darabbal szaporodott. Az ifjúsági könyvtár vagyona 812 frt 69 kr-ra növekedett.

— **An.-szabeni főgymnasiumban** ez évi értesítés szerint az oktatással foglalkozott 16 tanár. Tantárgyak valának: hittan, latin, görög, magyar-, németnyelv, földrajz, történelem, mennyiségtan, természettudományok, bölcsészet, rajz, tornaszat, — továbbá román nyelv, szépirodalom, franczia nyelv, ének, magyar gyorsírás. A tanulók száma tett 306; ezekből magyar 140, román 136, német 30. A tanári könyvtár 4402 kötetet számlál, a tanulók könyvtára 2451 kötetet.

— **Moltke őrsi barackja.** A hirneves hadvezérhez egy német város küldötsége járulván, hogy neki a város diszpolgárrá lett választásáról szóló okmányt ányujtsa, a deputatio egyik tagjának egy különösen szép őrsi barack tün szemébe, s az alkalom kedvezvén, azt brevi (vagyis inkább longa) manu adactálta, s midőn a fogadtatás iránt kérdezték, azt mondta: igen jól fogadott bennünket, nekem még egy különös fajta barackot is adott, — alig ejté ki azonban e szavakat, azon vette észre magát, hogy nyakon ragadtaték, ugyanis Moltke egy kedves emberétől kapta Olaszországból e gyümölcsöt, s elvesztését fájlalva még a rendőrségnek is commissiót adott visszaszerzésére, ha még lehet. Az ártatlanul talaj maga vitte vissza az eltalajdonított tárgyat, s a tábornok megbocsátá csintevését.

— **Drága hamu.** A francia hadsereg egy számítottje a sedáni csatából nevezetes emléket hozott haza. Ez egy csinos dobozban van eltéve, melyen e szavak diszlenek arany betűkben: „Hamu egy millió frankból.“

E hamu története a következő: Midőn Sedánál a csatavesztés bizonyos volt, Gallet francia hadifőnök mester egy millió franknyi bankót elegetelt (miután azok számát följegyezte); de a poroszok a pénz hamvát sem találták, mert Gallet azt „emlékül“ eltette.

— **Dumas Sándor hagyatéki ingóságai** közelébb árvereztettek el Párisban Malosherbes boulevard lakásán, mely ottan a 107. sz. ház negyedik emeletén hét kis szobából állott s némely nevezetes férfiaktól kapott ajándékokon kívül, remmi becsesebb ritkaságot nem tartalmazott; emez ajándékok azonban igen magas áron keltek el. Így egy ezüstös puska Samyl cserkesz vezértől 430 fr, egy ezüst puska A-del-Kadertől 320 fr, egy damasz albaniai puska 120 fr, egy circassiai paizs 340 fr, két ezüst-csúcsos vadászkürt 320 fr és egy circassiai kard 320 frankon.

— **A „Haza“ magyar életbiztosítóbán** 1871. aug. havi üzlet-kimutatása. Benyújtott 564 db. bevallás 681,799 frt 13 kr. Kiállított 751 db. bevallás 502,751 frt 13 kr. Ez évben befolyt díjak összege 521,755 frt 42 kr. Ez évben kifizelt károk összege 91,751 frt 42 kr. 350 Napoleondor. 515⁴⁰/₁₀₀ arany. Az összes érvényben levő biztosítások összege 18,926,213 frt 35 kr. A „Haza“ magyar életbiztosítóbán igazgatósága.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Sept. 7-ről: 5% Metalliques 59. — 5% Nemzeti kölcsön 69.10. 1860-diki államkölcsön 100.25. Bank-részcvények 469. Hitelrészvények 292.50. London 119.50. Ezüst 119.50. Cs. kir. arany 5.75. Napoleondor 9.55⁴⁰/₁₀₀.
Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 77. —. Erdélyi 76.25. Horv.-Slavon —. —.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Nyilt tér.

(215) 38—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Magas proviso mellett

városokban és községekben megbízható egyének, egy igen elterjedt és nagyon keresett munka eladására kerestetnek. Ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők.

554 sz. hoz 1871.

Haszonbéri hirdetés.

A kolozsvári m. k. jószágigazgatóság 1871 évi 3125 számú rendelete folytán, a görényi m. k. uradalommal közbeeső birtárgyak és pedig a tölgy- és bükkmakkoltatás folyó 1871 év szeptember 18-án, — a többi birtárgyak pedig szeptember 25-én és következő napjain nyilvános árverés útján haszonbérbe adatkak.

Sorszám	A bér részlet neve	birtárgy kiterjedése	szántó		kaszáló és kert		legelő		erdő		hozzá tartozó kincstári épület	a bérlet tartama
			hold	öl	hold	öl	hold	öl	hold	öl		
I. Tölgy- és bükkmakkoltatás:												
1	Mocsár	2623hold										1871. év okt. 1-ől 1872. márt. 1-ig
2	Libánfalva	18296 „										
3	G. Hodák	5957 „										
4	Vármező, az úgynevezett B. Bornemiszfőle rész											
5	Üvegcsür											
6	Kázsva	2332 „										
II. Mezőgazdasági rész.												
7	Görgény	184hold	43	834	106	1354	34	750				1korcs- mával
8	G.-Oroszfalu	83 „	1	1510	81	292	—	—				
9	Joákna, fűdő	45 „	45	720	—	—	—	—				
10	Adorján, a malomhely- lyel együtt	4 „	4	100	—	—	—	—				
11	Kázsva	77 „	18	865	52	105	6	1065				
12	Üvegcsür	69 „	69	—	—	—	—	—				
13	G.-Orsova	45 „	15	711	30	513	—	—				
14	Kakuts	34 „	6	1056	7	1305	19	211				
15	Kintses	70 „	65	1346	4	1023	—	—				
16	Szent-Mihálytelke	65 „	64	857	—	963	—	—				
17	M.-Bölkény	49 „	44	1008	4	801	—	—				
18	Soropháza	13 „	1	1563	11	1078	—	—				
19	G.-Hodák	48 „	4	433	23	1479	17	1388				
20	Libánfalva kert	1/2 „	—	—	—	891	—	—				
21	Petele a királyrét és Szakadát nevű helyekkel együtt, kivéve a báró Bornemisza Pál fidei rész	112 „	103	850	8	1328	—	—			1 csür	1872-ik év január 1-étől 1872-ik végéig
22	Radnótfája	17 „	12	1156	4	551	—	—				
III. Épületek.												
23	Marosi két város hid										1 lak- házzal	3 év
24	Görgényi papírmalom											7 év
25	„ kőedénygyár											3 év
26	Piaczi hat áruló hely											„
27	Lakház 150 ház szám											„
28	Lakház Libánfalv. és kert					1	980					„
29	Lisztelomalom Libánfalv.											„
30	„ Üvegcsür											„

IV. Koresma-jogok.

31	Petele	
32	M.-Bölkény	
33	O.-Bölkény	
34	Soropháza	
35	Kakuts (perben van)	
36	Kintses	
37	Szent-Mihálytelke	
38	Felső-Kőhér	
39	G.-Oroszfalu	
40	Radnótfája	
41	Adorján	
42	Kázsva	
43	Üvegcsür	
44	Görgény, a szeszyárral és disznóolakkal	
45	G.-Hodák	
46	Libánfalva	
47	G.-Orsova	

V. Erdei legelők és tisztások.

a G.-hodaki határon		
48	Kruna	17hold
49	Dialu lát és Szelesel prelunci	9 „
50	Moja, Kateriga, Dobrilla, Sándra, Kományik	235 „
51	Varvu fencsel, Varvu mare si mik	39 „
52	Bunyásza	34 „
a Libánfalvi határon		
53	Kereszthegy	119 „
54	Obursia	117 „
55	Prizlop	31 „
56	Dregus	— „
57	Zsurita, Beleutza	140 „
58	Lárga, fetelesiunna	— „
59	Sebes	— „
60	Száka	319 „
61	Talárka	20 „
62	Zimbroi	152 „
63	Freudilásza	— „
A Felső-Kőhéri határ.		
64	Kupás és Gyimes	81 „
65	Kopriana Czigle Bregecel	205 „
66	Felső-Kocza	— „
67	Szakadát	— „
a görényi határon		
68	Mocsári legelő	2623 „
a G.-Oroszfalu határon		
69	B. Bornemisza Sánd. féle rész (két részre osztva)	— „

Haszonbérleti kívárok felhivatnak, hogy a kikiáltandó összeg 10%-ával mint bánatpénzzel magokat ellássák, kellezőleg bélyegzett írásbeli ajánlatukhoz pedig az abban ígért bérösszeg 10% mellékeljék; a bánatpénz magyar vasuti államkötvényekben is letethető.

A haszonbéri rendszabályok és feltételek az alóli erdőhivatalnál, a hivatalos órákban megtekinthetők.

Zárt ajánlatokban, melyek csak a szóbeli árverés kezdete előtt fogadtatnak el, határozottan kiemelő, hogy az ajánlattevő egy a bérbeadandó tárgyakat, valamint a haszonbéri feltételeket tökéletesen ismeri és azoknak magát alája veti. Ajánlatok minden egyes birtárgyra vagy az árverési hirdetésben kitüntetett csoportozatokra is elfogadtatnak.

M. kir. erdő-hivatalolt. Görgény, 1871, szeptember 1-én.

Ny. Gámán János örököséinél Kolozsvárt.